

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POSWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefony 75 i 100.

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH: „Ekonomja”, —: w STOLPCACH: p. Engman od g. 14—15, Szeptyckiego 49, Wydział Powiatowy, pok. 10.

REDAKCJA CZYNNA CODZIENNIE
z wyjątkiem świąt od g. 11 rano do g. 2 w noc.
CENA PRENUMERATY: miesięcznie 3.00
z odnośnieniem do domu 3.00

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 30 gr., w tekście (zgodnie z kolumną) 40 gr., za tekstem 13 gr. za słowo w jednospaltowym, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz.
Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

MIERNICZY PRZYSIĘGŁY

inżynier J. Jérôme

Brześć n./B. ulica Zygmuntowska 69.

Telefon 104

Przyjmuje roboty parcelacyjne, komasacyjne, re ulacja serwitutów.

Specjalność pomiary miast dla celów regulacyjnych.

Dotychczas wykonane roboty:

Regulacja Brześcia n/B, Równego, Sarn, Horochowa, Lubartowa, Kartuskiej Berezki, Kobrynia.

Przewodzi roboty:

Baranowicze, Białystok, Łuck, Słonim. 548-8

Prace Sejmu.

Posiedzenie Komisji Budżetowej

WARSZAWA 14. XII. Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmikowej Komisji Budżetowej przed przystąpieniem do głosowania nad budżetem Ministerstwa Spraw Zagranicznych zabrał głos wice-minister p. Wysocki, który powiedział się co, do poszczególnych poprawek.

Po przemówieniu referenta budżetu Ministerstwa Spraw Zagranicznych pos. Kościelkowskiego

o oświadczył pos. Wyrzykowski w imieniu Wyzwolenia, pos. Dobrocha w imieniu Stronnictwa Chłopskiego i pos. Diamand w imieniu P. P. S. iż kluby ich wstrzymują się od głosowania, poczem odrzucono wszystkie poprawki zgłoszone przez pos. Korneckiego.

Po głosowaniu przystąpiono do dalszej dyskusji nad budżetem Ministerstwa Sprawiedliw.

Posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych

WARSZAWA, 14. XII. Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmikowej Komisji Spraw Zagranicznych pod przewodnictwem pos. Radziwiła, referował sprawę konwencji międzynarodowej o opiece nad małoletnimi pos. Czapliński, zgłaszając wniosek ratyfikowania tej konwencji. Wniosek został przyjęty.

Na drugim punkcie porządku dziennego znajdowała się sprawa wniosku Klubu Narodowego P.S.L. Piasta, Chrześcijańskiej Demokracji i Narodowej Partii Robotniczej w kwestji rekojmii bezpieczeństwa i zabezpieczenia

pokoju. Wniosek referował pos. Staniszkis dowodząc, iż rekojmii pokoju została zachwiana wobec zamierzonej ewakuacji Nadrenji i coraz intensywniejszych brojniach niemieckich. Po dyskusji wyjaśniającej, iż rzeczowa dyskusja przeprowadzić będzie można po exposé min. Zaleskiego i po otrzymaniu szczegółowych danych o ogólnej sytuacji międzynarodowej na wniosek pos. Loewenhertza postanowiono dyskusję odroczyć. Od głosowania wstrzymali się przedstawiciele Klubu Narodowego P.S.L. Piasta, Ch. Dem. i N.P.R.

Nowa afera z przemycańiem broni

WIEDEŃ, 14. XII. Władze celne wykryły dziś na jednym z statków kursujących po Dunaju transport broni przemycańczej do Węgier.

Becki zameldowane jako jako transport nafty, zawierały

części karabinów maszynowych. Broni została skonfiskowana przez policję, która prowadzi dochodzenie. Niezależnie od tego władze celne wyścążają powództwo przeciw przedsiębiorstwu przewozowemu o fałszywe zameldowanie towaru.

Sen. Klott złożył mandat

Paryż 14. XII. Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu przed rozprawianiem próby Prokuratora Republiki o zwolnienie na podstawie byłego ministra finansów, senatora Klotta w stan oskarżenia, odczytano oświadczenie sen. Klotta, w którym zrzeka się on mandatu.

Wobec zrzeczenia się mandatu sprawa wydania sen. Klotta, odpadła z porządku dziennego.

Więści z Lugano

Sprawa sporu polsko-litewskiego

LUGANO 14.XII. Szwajcarska Agencja Telefoniczna podaje, iż na dzisiejszym posiedzeniu Rady Ligi Narodów rozpatrywano w dalszym ciągu sprawę sporu polsko-litewskiego.

P. Quinoes de Leon przedstawił nowe sprawozdanie, które wychodzi ze stwierdzenia, że między obu państwami istnieje stan pokoju i Polska uroczystie zobowiązała się do uszanowania niepodległości Litwy. W dalszym ciągu sprawozdania Liga Narodów prosiła jest o stworzenie komitetu, który opracowałby problemy komunikacyjne pomiędzy Polską a Litwą, gdyż obecny stan rzeczy uniemożliwia normalne stosunki na wschodzie Europy.

Po złożeniu sprawozdania przez p. Quinoes de Leona zabrał głos p. Waldemaras, który oświ-

adził, iż zasadniczo nie jest przeciwny powołaniu takiego komitetu. W dalszym ciągu przemówienia p. Waldemarasa stwierdza, iż Radzie Ligi Narodów nie udało się naprawić krzywdy wyrażonej Litwie.

Min. Zaleski stwierdził, iż Polska sprawozdanie przyjmuje, a następnie złożył krótkie oświadczenie w związku z wstępem sprawozdania o „polsko-litewskiej granicy administracyjnej” iż Polska nie wyrzeka się swych praw.

Sprawozdanie bez dalszej dyskusji zostało przyjęte.

Następnie Rada Ligi Narodów załatwiła cały szereg drobnych spraw, odkładając sprawę mniejszości niemieckiej na Górnym Śląsku do jutrzejszego posiedzenia.

Komisja Statutowa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości

LUGANO 14.XII. Na prywatnym posiedzeniu Rady Ligi Narodów powołano Komisję, której zadaniem będzie opracowanie statu-

tu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

W skład Komisji weszli pp.: Rundstein, Fromageot i Gaus.

Prasa zagr. o Waldemarasa Francuska

PARYŻ 14.XII. Cała prasa francuska zamieszcza obszernie sprawozdania z przebiegu wczorajszego posiedzenia Rady Ligi Narodów, poświęcając specjalnie wiele uwagi kwestji polskolitewskiej.

Naogół głosy prasy są bez wyjątku przychylnie do Polski i bardzo pochlebnie wyrażają się o taktyce p. min. Zaleskiego. „L'Œuvre” uważa, że ton Waldemarasa jest bardziej odpo-

wiedni przy stole restauracyjnym, niż przy stole obrad Rady Ligi Narodów.

„Populaire” zaznacza, że Rada Ligi Narodów została ukarana stałym odkładaniem sporu polsko-litewskiego. Obecnie spór ten powinna Rada Ligi ostatecznie rozstrzygnąć.

„Ewe Nouvelle” podkreśla aroganckie zachowanie się Waldemarasa.

Niemiecka

BERLIN 14.XII. Prasa berlińska zamieszcza dziś krótkie stonkunkowo informacje o przebiegu wczorajszych narad Rady Ligi Narodów.

„Deutsche Tageszeitung” stwierdza, iż taktyka Waldemarasa stalego upierania się przy swoim zdaniu odniosła zwycięstwo. Jest to najlepsza taktyka, gdyż w

rezultacie z samych nudów przeciwnik zgodzi się na zdanie nudzącego.

„Local Anzeiger” dowodzi, że Waldemarasa wygrał wprawdzie sprawę, ale zoczył na to ry niebezpieczne.

„Boersen Zeitung” atakuje decyzje Rady L. N.

Ostateczne wyniki wyborów W RUMUNJI

BUKARESZT 14.XII. Według ostatecznych danych otrzymanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych: wyniki wyborów są następujące: partja narodowa 49 mandatów, liberalowie 13

mandatów, grupa Luhu 5 mandatów, koalicja Jorga-Awaresku 5 mandatów, partja węgierska i Siedmiogrodu 16 mandatów. Obecnie sprawdza wyniki Główna Komisja Wyborcza.

Powolny lecz stały rozkład komunizmu w Sowiatach

MIŃSK, 14.XII. Na konferencji partyjnej jednej z dywizji strzelców uchwalono rezolucję następującej treści: „Wzywamy władze sowieckie do jaknajwyższej rekonstrukcji całej gospodarki socjalistycznej. Konferencja proponuje wszystkim organizacjom partyjnym dywizji zwrócić baczniejszą uwagę na istniejące wewnątrz partji prawa skrzydło i prowadzić nieustąpliwą walkę z tym odłamem. Jednocześnie wzywa się do nieosłabiania walki z opozycją trockistowską”.

Rezolucja powyższa dokładnie obrazuje obecny stan partji komunistycznej, w której obok dotychczasowej opozycji Trockiego i jego zwolenników (lewe skrzydło), zjawia się po pierwszej stronie druga opozycja, widocznie bardzo silna, jeżeli do walki z nią potrzebne są uchwały nawet czerwonej armii.

Z drugiej strony pierwszy ustęp rezolucji wzywający do rekonstrukcji gospodarki socjalistycznej obrazuje dokładnie niezadowolone już nie opozycji prawej czy lewej, ale poprostu dotychczasowej opory partji, tej części, która dotychczas była zadowolona ze wszytskiego i o opozycji nie myślała, lub myśleć się bała.

Strach przed władzami Kremlu minął i teraz w rezolucjach brak jest dotychczasowego zachwytu, a zjawiają się głosy krytyki, narazie jeszcze wzbronionej, ale uderzającej w samo sedno rzeczy i nie wykrywanej. Wszyscy w Rosji coraz bardziej dokładnie zdają sobie sprawę, iż konieczna jest zmiana już nie w kierunku polityki wewnętrznej, ale poprostu ustroju.

Przyrost ludności w Polsce

W ciągu 8 lat niepodległości, ludność w Polsce wzrosła o 4 miliony, co stanowi 15.2 proc. przyrostu.

Najwyższy przyrost naturalny wykazują woj. wschodnie (19.2 na 1000 mieszkańców), następnie centralne (14.3), zachodnie (13.1) i wreszcie południowe (11.6).

Mniejszości narodowe na Kresach Wschodnich wzrastają znacznie szybciej od polskiego elementu w centrum i na zachodzie.

Zakłady zbożowe w Lublinie

W dn. 14 b. m. udają się do Lublina przedstawiciele Państwowych Zakładów w Lublinie, oraz delegacji ministerstwa spraw wewnętrznych celem przeprowadzenia pertaktacji z magistratem m. Lublina w sprawie użytkowania prądu elektrycznego miejskiej dla budującego się elewatora

Przygotowania do reformy ustroju sądownictwa

W kolach sądowych zrozumiale zainteresowanie budzą tocząca się obecnie w Sejmie praca, będąca w związku z rozmiernym odczuciem na rok wyznaczony przez nowe prawo na dzień 1 stycznia 1929 r. reformy ustroju sądownictwa. Jeżeli chodzi o stan prac przygotowawczych do wprowadzenia w życie zasadniczej reformy, to, jak nas informują, sądy pokoju otrzymały już wydrukowane blankiety wezwań, protokołów i t. p. z nową terminologią "sąd grodzki". W dziedzinie przygotowań zasadniczych zanotować należy, iż rozporządzenie wykonawcze do ustawy „ustroju sądów powszechnych” dotyczących nie ukazało się. Ze względu na brak wymienionego rozporządzenia, oraz ze względu na brak instru-

kcji ministerjalnej, sytuacja w sądach wytworzyła się taka, iż np. sądy pokoju w Warszawie nie wyznaczają zupełnie spraw poza datę 1 stycznia, wobec niepewności, czy sąd pokoju będzie dalej funkcjonował, czy też powstanie jeden sąd grodzki. Liczne wątpliwości w kolach sądowych wywołuje również sytuacja egzaminowanych aplikantów sądowych, pełniących funkcje sędziowskie, gdyż nowa ustawa odbiera wymienionym aplikantom prawo wykroczenia, nadając im tytuł asesorów sądowych. Gdyby nowe prawo miało istotnie wejść w życie z dn. 1 stycznia r. b., zawałowałyby wówczas mnóstwo stanowisk sędziowskich, zajmowanych dziś przez wyżej wymienionych egzaminowanych aplikantów.

Drugi dzień Zjazdu Instruktorów Rolnych

Drugi dzień obrad Zjazdu instruktorów rozpoczął się o godz. 10-iej. Po zgromadzeniu zebrania przez p. Wojewodę, pan S. Bokun naczelnik Wydziału Rolnictwa zreferował sprawę wytycznych do budżetów Sejmików w gmin w działach rolnych, udzielając ciekawych wskazówek na temat dziedziny i potrzeb w rolnictwie należy zwrócić szczególną uwagę i które z nich oraz w jakim stopniu należy uwzględnić w budżetach. — Następnie rozwinęła się ożywiona dyskusja w sprawie organizacji przyszłej współpracy samorządów i organizacji rolniczych, przyczem instruktorzy organizacji rolniczych wyrazili obawy, że w razie pozbawienia tych organizacji personelu instruktorskiego niższego rzędu, organizacje te nie będą w stanie podtrzymać bliźszego kontaktu z ludnością, sejmikowi zaś instruktorzy jako mniej związani z Kółkami rolniczymi nie będą w stanie uzyskać tego zaufania i ludności jakimi

się cieszą organizacje dobrowolne. W sprawie tej zabierali głos p.p. Maciejewski, Połowski, Czyżewski, Białkowski, Beresiewicz, Zinow i Smolenkow. P. Krzewska delegat Min. Rolnictwa w dłuższym przemówieniu przedstawił punkt widzenia Min. Roln. na poszczególne sprawy dotyczące rozwoju rolnictwa. P. Wojewoda zaznaczył, że będzie dążył do takiej reorganizacji współpracy poszczególnych organizacji i sejmików, by praca nad rozwojem rolnictwa była więcej sprężystą i skuteczną niż dotychczas. Każdy z czynników pracy jak samorządy i dobrowolne organizacje muszą wzajemnie się uzupełniać i wykonać swoje zadanie. — Organizacje rolnicze w dziedzinie oświaty rolniczej posiadają pole do pracy podtrzymując nadal ściśle kontakt ze społeczeństwem.

(c. d. n.)

RUCH STRAŻACKI

Nowa placówka

W dniu 9 bm. zostało zwolone zebranie Gromady wsi Zagórze-Delatyckie, na którym zebrani w liczbie 71 osób postanowili zorganizować Ochotniczą Straż Pożarną. Do zarządu powołali pp. na prezesa M. Szykolowicza, na wice-prezesa J. Wieckowskiego, kier. szkoły, Ciecchanowicza, Dawidczyka, na naczelnika Michała Konona, a na zastępcę Jana Szymka. Postanowiono również przystąpić do Związku Okręgowego i zrobić starania w kierunku zdobycia narzędzi pożarniczych i budowania remizy.

Husické gm. Niehniwicz

W dniu 12 bm. we wsi Niehniwicz, gm. Niehniwiczkiej, została zorganizowana Ochotnicza Straż Pożarna. Zgromadzeni na zebraniu organizacyjnym w liczbie 86 osób 1) powołali do zarządu pp. na prezesa St. Fuchsa — kierownik szkoły, wiceprezesa D. Misnikiewicza — sołtysa, na skarbnika Teodora Jacukiewicza, na naczelnika Mikolaja Wilimowicza, na zastępcę Wiktora Horbaczycy i Ławryna Jacukiewicza, jak również Kom. Rewizyjną w składzie dwóch członków i jednego zastępcę. 2) poczynić odnośne starania w kierunku zdobycia narzędzi i wzniesienia odpowiedniej remizy wraz z Domem Ludowym. 3) zwrócić się do Rady Gmin-

nej, Wydziału Powiatowego i Pow. Zakł. Ub. Wzajemn. o zapomogę pieniężną, jak również do firmy leśnej „Swierk” o zaofiarowanie potrzebnej ilości budulca. 4) przystąpić do Zw. Okr. Str. Poż. w Nowogrodzku.

Rozwój straży w Kupiskach

W dniu 11.XII bm. została przeprowadzona lustracja straży w Kupisku połączonej z alarmem nocnym, ćwiczeniami taktycznymi i ćwiczeniami z narzędziami i w murze pożarnej. Lustracja wykazała, że straż na swoim terenie działania bardzo dużo robi w kierunku podniesienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego, powołano lokalną kom. przeciwpożarową, a sekcję dochodową. Członkowie czynni straży pełnią dyżury nocne, a nawet i dzienne. Straż w krótkim czasie przystąpiła do budowania remizy, która połączona będzie z odpowiednim lokalem, przeznaczonym na Dom Ludowy. Budulec na powyższe zaofiarowała firma „Swierk”. Pożądanym byłoby, aby straż wysterata się, ze względu na rozciągłość wioski przekraczającej 3 km., o 12 gongów i rozmiściła je w odpowiednich miejscach, co da możliwość szybkiego alarmowania strażaków. Przy sposobności nadmienić należy, że straż w Kupisku posiada 1 sikawkę przenośną, 15 mtr. węży tłocznego, 55 mtr. męży ssawnego, 10 basaków

Kronika baranowicka

Zamknięcie niezalegalizowanego związku

Przy ulicy Szeptyckiego Nr. 19 — miał swoją siedzibę „Oddział Związku Obrony Praw Własności” w Baranowiczach — który podjął się trudnego zadania, mianowicie uzyskania od władz sowieckich odszkodowania dla obywateli polskich za zdeponowane w kasach oszczędności i bankach rosyjskich pieniądze. Dobroczynny ten związek wydał odpowiednie ogłoszenie, na skutek którego tłumy włóścian popieśnialy zarejestrować się w nadziei wydarcia od bolszewików zaszczonego przed wojną grosza.

Przewozówka

„Tak nazywają wszyscy pociąg lokalny w Baranowiczach, kursujący między stacją towarową, a osobową. Pociąg ten jest pociągiem osobowym, mającym miejsce w rozkładzie jazdy pociągów, pobiera się opłatę za przejazd 40 gr. z tego tytułu wypływa, iż powinien być dla wszystkich pociągami naturalnym, jak w ogóle mamy wszystkie pociągi na P.K.P., z których możemy się szczeni. Ale nie tak widocznie traktują ten pociąg władze kolejowe. Przedwzyskiem kursują tylko dwa małe — typy niemieckie, co wagony i kiedy działawa rano jedzie do szkoły a pracownicy jadą do biura jest taki tłok, że wprost jeden na drugim stoi. Ma to swą stronę, gdyż jadą dzieci do szkół razem z nimi i pracownik fizyczny z parowozni i pracownik biurowy — palą tytuły, prowadzą nie zawsze stosowne rozmowy, co bezwzględnie przyczynia się do prawidłowego wychowania młodzieży. Zło to możnaby usunąć przez dodanie trzeciego wagonu, co

8 zł, przyczem zgłaszający się do rejestracji zapisywani byli na członków związku, tak, że rezultacie z tym opłat zebrała się dość pokaźna sumka. Niestety w tych dniach władze administracyjne uznały za konieczne wglądnię bliżej w działalność związku w wyniku czego nastąpiło zarządzenie o jego zamknięciu, ponieważ działalność ta, jak i samo istnienie związku okazały się w kolizji z obowiązującymi przepisami. Należy dodać że na czele wspomnianego związku stał p. Józef Machay, znany na terenie Baranowicz działacz polityczny.

Przewozówka

choć zastrzegam, iż nie jestem znawcą w tym kierunku, uważam nie przedstawiałyby zbyt wielkiej trudności Dyrekcji, a usunęłyby się dzisiejsze anormalne stosunki. Opalanie wagonów, pomimo, iż nastąpił chłód nie jest dotychczas stosowane. A może to oszczędność na zdrowiu ludzkim. O oświetleniu wagonów także możnaby dużo mówić, jednak na ten raz zamierz. Sądze, iż Zarząd Dyrekcji P.K.P. nie zechce mieć złej opinii u publiczności, która zwróciła się do Dyrekcji, a w sprawie tej Dyrekcja ureguluje. O sprawie tej pisaliśmy już, obecnie chcemy jeszcze dodać, że pociąg mieszany zdający do Baranowicz z Nowogrodu i będącym jedynym połączeniem z pociągiem popieśnialnym w Warszawie od kilku dni przychodzi z dużym opóźnieniem, że podróżni tańczą połączenie z pociągami popieśnialnym. Sądymy, że Dyrekcja P.K.P. w Wilnie znajdzie na to radę.

Ucieczka dzieci do Bolszewi

W dniu 12 b. m. policja przeprowadziła do Starostwa Baranowickiego 2-ch chłopców 11-12 lat — Michała Skrypko i Mikolaja Jermaczka, których zatrzymała policja powiatu stołpeckiego, jako bezdomnych, nie mających żadnej opieki. Po bliższym zbadaniu chłopcy przyznali się, że nie mając rodziców i żadnej opieki włożyli się ze wsi do wsi, wynajmując się do pasania bydła, lub też robot podziemnych. Było ich jednak 6-ciu i otóż za namową rzeznych im osobników zdecydowali się uciec do bolszewików — 4-ej z nich uskutecznił swój zamiar i przedarł się przez granicę, natomiast dwaj wymienieni zostali zatrzymani przez policję. Prawdopodobnie podany tu fakt nie jest sporadycznym — wielu nieletnich pozostałych sierotami z czasów reemigracji z pewnością włożyli się w powiaty wschodnich, nie mając opieki ze strony społeczeństwa. W rezultacie zaś zupełnie wykołajenie, lub ucieczka do Bolszewi.

Lustracja w Lubczu

W dn. 9 bm. została przeprowadzona lustracja straży w m. Lubczu. Lustracja wykazała, iż prace nad podniesieniem poziomu życia idą w dość szybkim tempie, a szczególnie zasługują na wyróżnienie wysiłki zdążające w kierunku tworzenia własnej orkiestry. Orkiestra powołana do życia przed 5 miesiącami w obecnym czasie już zupełnie dobrze gra. Smutnym jest jednak, to bardzo ujemnie wpływa na pracę i powoduje rozluźnienie dyscypliny. Pożądanym jest, aby obecny naczelnik bardziej włączył się w regulamin i zmienić obecny system pracy, względnie zrzekł się zajmowanego stanowiska.

OPERA

O znaczeniu propagandowym opery objazdowej, pozostającej pod dyktando dra Tadeusza Wierzbickiego, pisałem obszerniej, w czasie poprzednich występów.

Teraz wrócił do nas sympatyczny zespół z „Halki” i „Faustem”. „Halki” nie słyszałem, polegając jednak na wiarygodnych zdaniach melomanów, znaczne, że przedstawienie wypadło bardzo dobrze dzięki nowym kreacjom pani Piniskiej oraz p.p. Kowalskiego i Kopciuszewskiego. Opera objazdowa stała się od pewnego czasu terenem wyrabiania się młodych sił, które opanowują doskonale swe role podczas kilkudziesięciu występów. Zadziwia nas istnienie bogactwa głosów w Polsce współczesnej, a zwłaszcza ciągle wzmagająca się ilość dobrych tenorów, których tak mało było przed wojną.

Przedstawienie „Fausta”, opery wymagającej dużych środków, było nowym dowodem, co znaczy dobre świadome swych celów kierownictwo. Wszystkie czynniki złożyły się na całokształt nie rzadką mimo miniaturowego chóru, baletu i orkiestry. Czuwa nad wszystkim doświadczony aktor S. O. w Nowogrodzie p. Chodackiego i p. Zygmunta Czarnockiego z Naczy-Bryndzowskiej pow. baranowickiej.

Wyjazd p. Wojewody

W dniu dzisiejszym p. Wojewoda Beckzowski wyjeżdża w towarzystwie nac. Wydz. Rol. p. Bokuna i nac. Wydz. Bezp. Publ. Dr. Przyborowskiego do Wolkowskiej gdzie weźmie udział w Konferencji w związku z otwarciem Spółdzielczej przetwórni mięsnej i rozszerzeniem jej działalności na teren województwa nowogrodzkiego. W konferencji wezmą udział również wojewodowie: biłostocki p. Kirst i wileński p. Raczkiewicz. Jednocześnie wyjeżdżają do Wolkowskiej starostowie: nowogrodzki p. Hryniewski, lidzki p. Bogatkowski i słonimski p. Henszel.

W poświęceniu Spółdzielni p. Wojewoda udziału nie weźmie gdyż udaje się w niedzielę do Słonimia, gdzie weźmie udział w poświęceniu gmachu Starostwa i mostu na Szczarce. Powrót p. Wojewody nastąpi w poniedziałek.

Pożary w gminie niehniwiczkiej

W ostatnich dniach w gminie niehniwiczkiej wydarzyło się kilka pożarów, z których groźniejsze miały miejsce w Podbrzeziu, gdzie spłonęła szalnarnia Inu wyrażając właścicielowi Michałowi Minczyńskiemu straty wynoszące 800 zł. oraz w Woli Słoniewskiej, gdzie spłonął dom mieszkalny i stajnia, stanowiące własność Włodzimierza Chacianowicza, przynosząc stratę ponad 1.000 zł. W tym ostatnim wypadku zachodzi podejrzenie podpalenia.

W Podbrzeziu, w czasie wzbudzenia pożaru w szalnarni Inu znajdowało się kilka robotników, ogień tak szybko objął wewnętrzne urządzenia, że dwu z robotników Eudoksa Ławryńczycy i Anna Dmitrenko zostały bardzo dotkliwie poparzone i z trudem zdolano je uratować.

Kosz zatrutych jabłek

WILNO, Na pograniczu w miejscowości Mały Bór, w rejonie Radoszkowicz, do znanego działacza polskiego Jacyniewicza przyniesiono w upominku przez postać kosa jabłek. W czasie kolacji Jacyniewicz po spożyciu paru jabłek, zmarł w okropnych męczarniach. Jak się okazało był to akt zemsty ze strony komunistów białoruskich za zwalczanie ich roboty destrukcyjnej.

Tragiczna klótnia.

Trzej mieszkańcy wsi Jatwicz Wacław Rudol, Wincenty Gintel i Paweł Łatunko powracali z targu ze Zdziwoła w dość rześkich humorach. Po drodze wszczęli klótnię, która nadzwyczaj szybko przybrała coraz ostrzejszy charakter i wreszcie przeszła w dziką walkę na noże. W wyniku bójki Rudol i Gintel odnieśli bardzo ciężkie rany i po udzieleniu pomocy lekarskiej pierwszego z nich przewieziono do szpitala w Nowogrodzie w stanie beznadziejnym, a drugiego do domu. Paweł Łatunko, zdrow i cały został zatrzymany przez policję.

Nie należy zapominać o zapłaceniu zaległej prenumeraty.

Co słychać nowego?

15
Sobota
Dziś: Izidora
Jutro: Walerjana
Wschód słońca: 7.37
Zachód — 2.49
Długość dnia 7 godzin 12 min.

Ceny chleba i mięsa

Chleb razowy 35 gr. za kg.
Chleb szatrowany 43 gr. kg.
Chleb ptylowy 70/53 gr. kg.
Mięso wołowe 1.80 gr. za kg.
Mięso woł. koszerne 2.25 gr. za kg.

Przyjęcia u p. Wojewody

W dniu 14 b. m. Pan Wojewoda przyjął Prokuratora przy S. O. w Nowogrodzie p. Chodackiego i p. Zygmunta Czarnockiego z Naczy-Bryndzowskiej pow. baranowickiej.

Wyjazd p. Wojewody

W dniu dzisiejszym p. Wojewoda Beckzowski wyjeżdża w towarzystwie nac. Wydz. Rol. p. Bokuna i nac. Wydz. Bezp. Publ. Dr. Przyborowskiego do Wolkowskiej gdzie weźmie udział w Konferencji w związku z otwarciem Spółdzielczej przetwórni mięsnej i rozszerzeniem jej działalności na teren województwa nowogrodzkiego. W konferencji wezmą udział również wojewodowie: biłostocki p. Kirst i wileński p. Raczkiewicz. Jednocześnie wyjeżdżają do Wolkowskiej starostowie: nowogrodzki p. Hryniewski, lidzki p. Bogatkowski i słonimski p. Henszel.

W poświęceniu Spółdzielni p. Wojewoda udziału nie weźmie gdyż udaje się w niedzielę do Słonimia, gdzie weźmie udział w poświęceniu gmachu Starostwa i mostu na Szczarce. Powrót p. Wojewody nastąpi w poniedziałek.

Pożary w gminie niehniwiczkiej

W ostatnich dniach w gminie niehniwiczkiej wydarzyło się kilka pożarów, z których groźniejsze miały miejsce w Podbrzeziu, gdzie spłonęła szalnarnia Inu wyrażając właścicielowi Michałowi Minczyńskiemu straty wynoszące 800 zł. oraz w Woli Słoniewskiej, gdzie spłonął dom mieszkalny i stajnia, stanowiące własność Włodzimierza Chacianowicza, przynosząc stratę ponad 1.000 zł. W tym ostatnim wypadku zachodzi podejrzenie podpalenia.

Kosz zatrutych jabłek

WILNO, Na pograniczu w miejscowości Mały Bór, w rejonie Radoszkowicz, do znanego działacza polskiego Jacyniewicza przyniesiono w upominku przez postać kosa jabłek. W czasie kolacji Jacyniewicz po spożyciu paru jabłek, zmarł w okropnych męczarniach. Jak się okazało był to akt zemsty ze strony komunistów białoruskich za zwalczanie ich roboty destrukcyjnej.

Tragiczna klótnia.

Trzej mieszkańcy wsi Jatwicz Wacław Rudol, Wincenty Gintel i Paweł Łatunko powracali z targu ze Zdziwoła w dość rześkich humorach. Po drodze wszczęli klótnię, która nadzwyczaj szybko przybrała coraz ostrzejszy charakter i wreszcie przeszła w dziką walkę na noże. W wyniku bójki Rudol i Gintel odnieśli bardzo ciężkie rany i po udzieleniu pomocy lekarskiej pierwszego z nich przewieziono do szpitala w Nowogrodzie w stanie beznadziejnym, a drugiego do domu. Paweł Łatunko, zdrow i cały został zatrzymany przez policję.

Nie należy zapominać o zapłaceniu zaległej prenumeraty.

KRONIKA STOŁPECKA

Walny Zjazd Kółek Rolniczych

Dnia 8 grudnia odbył się zapowiadany Walny Zjazd Kółek Rolniczych pow. stołpeckiego. W zjeździe przyjęli udział reprezentanci 27 organizacji rolniczych i społecznych powiatu.

Przewodniczył p. Kuroczycki, zastępca starosty. Obecny byli również: komisarz ziemski p. Pikiel, przedst. Zw. Rew. w Wilnie p. Janowski, przedstawiciel Wojew. Zw. Kółek Roln. p. Podowski, agronom Sejmiku stołpeckiego p. inż. K. Kraszewski oraz szereg zaproszonych gości.

W toku obrad i ze sprawozdań z dokonanych prac z przyjemnością dano się stwierdzić, że prace nad podniesieniem rolnictwa w ostatnich czasach, — wielkie poczyniły postępy. Niemniej, zreferowane na zjeździe plany dalszych prac, rokują stały rozwój uświadomienia w kierunku podniesienia stanu rolnictwa, zadanie już teraz łatwiejsze, dzięki pobudzeniu do tej pracy szerokiej mas ludności rolniczej, której zainteresowanie po okazaniu się pierwszych wyników — wzrostu do organizacji rolniczych, skupiających ludzi do wspólnych wysiłków.

Podczas omawiania poszczególnych spraw, główną uwagę skierowano na podniesienie hodowli bydła i trzody chlewnej, przez wyzyskanie kredytów budżetowych miejsc. Związków komunalnych na zakup rozplodniwa kros rasowych. W tym celu wymiesiono uchwałę, aby do gminnych Komisji Rolnych, weszli wszyscy na terenie danej gminy prezesi kółek rolniczych.

Wypadek podczas biegu pociągu

W dniu 9 grudnia na szlaku Pogorzle-Horodzieja klm. 466 z pociągu popieśnialnego Nr. 703, zdążającego do Stołpców o godzinie 18 m. 55 podczas biegu wypadł rewident wagonu 50 Butewicz Kazimierz lat 50 i doznał ciężkiego obrażenia ciała, oraz utracił mowę. Poszkodowany całą noc przeleżał na torach i został wypadkowo odnaleziony przez robotnika Oddziału Drogowego Trojanowskiego w dniu 10 grudnia o

Kino „NOWOŚCI” w Stołpcach

W dniach 14, 15, i 16/XII wyświetla film p. t. „Wino Miłości” oraz nadprogram

Zebrań drobnobnych rolników

Dnia 2 grudnia r. b. w Swieżnie pow. stołpeckiego odbyło się zebranie Kola Powojnowojennego Związku Drobnobnych Rolników liczącego 22 członków miejscowych gospodarzy. Na zebraniu poruszone były najżywniejsze kwestie obchodzące rolników i wysunięto pod adresem samorządu gminnego i powiatowego oraz organizacji rolniczych, cały szereg dezzyderatów w sprawach pożyczek siewnych na zakup owsa wiosna, opieki weterynarnej, uruchomienie punktu kopulacyjnego i t. d. Uchwały zebrania Kola Drobnobnych Rolników zostały przesłane Zarządowi w Nowogrodzie dla poczynienia odpowiednich kroków, celem ich zrealizowania. Fakt coraz częściej powtarzającego się samorządowego organizowania się gospodarzy w Kola Drobnobnych Rolników świadczy o zrozumieniu przez nich znaczenia pracy tej instytucji.

Wyniki z IV Tygodnia Lotniczego

Z wszystkich imprez zainicjowanych w czasie „Tygodnia Lotniczego” wpłynęło do dnia 10-XII rb. do Powiat. Komitetu LOPP. 4.243 zł. 17 gr. Na terenie Stołpców wybitną działalnością na rzecz „Tygodnia Lotniczego” wyróżnili się: p. Tumilowski, p. Daniszewski, p. p. A. Mosiewicz, p. J. Tomczyk i p. Lipko.

REKLAMA

jest dźwięgią handlu

Wybory do Rady Gminnej w Lubczu

W dniu 10. XII. 1928 r. odbyły się wybory do Rady Gminnej Lubcz. Na zebraniu byli obecni Starosta Nowogrodzki p. Hryniewski i Inspektor Samorządu Gminnego p. Buzuk. Z ogólnej liczby 130 członków zebrania gminnego, w głosowaniu wzięło udział 124 osoby. Zgłoszono 1 listę białoruską, 2 żydowskie i 4 polskie (3 drobna własność i 1 większa).

Bacność smakosze

Na święta PO CENACH ZNIZONYCH Na święta dostarcza RESTAURACJA „LEJUNER” Wódki, wina, likiary, miody, krupnik musujący w syfonach, oraz wyborowe koniaki i wina leżnicze pierwszorzędnych fabryk krajowych. WÓDKI: Barczewskiego: żytniówka 0.5 l.—5.85, wiśniówka 0.5 l.—zł. 8. Genalego: wiśniówka 0.5 l.—zł. 6.90, Kantorowicza: wiśniówka 0.5 l.—zł. 8. Cieszyński: wiśniówka 0.5 l.—zł. 7. Wybrawne — zł. 3 gr. 50. Pól słodkie — zł. 3 gr. 60. Maślacz — zł. 4 gr. 10. Reklifikacji Warszawskiej po zł. 3 gr. 25. Makowskiego po zł. 3 gr. 25. LIKIERY: Barczewskiego: 0.5 l. po 10 zł. Reklifikacji Warszawskiej: Cherry Brandy 0.5 l.—zł. 8 gr. 50. Kapucynski — 0.5 l. zł. 8 gr. 50. Potockiego: Nektar 0.5 l.—zł. 11. Winkelshausen: Jubileuszowy 75 0.5 l. zł. 13 gr. 50. Langnera: Cherry Brandy 0.5 l. zł. 8 gr. 75.

Nowogódek, W. Rynek 7. Telefon 131.

SKŁAD WINNO-KOLONIALNY

JERZEGO GORZKOWSKIEGO

W STOŁPCACH, pl. Kościelny 28.

Na nadchodzące święta POLECA ogromny wybór towarów świątecznych, jak to: CUKRY, ORZECHY, FIGI, MIGDAŁY, RODZENKI i t.p. pozatem: POWIDŁA, MARMEŁADĘ OWOCOWĄ, BÓRÓWKI SMAŻONE, KORSZONY, GRZYBY marynowane i kuszony, mak etc. etc. SPECJALNIE POLECAMY: Bardzo Tanie i Gustowne OZDOBY i ŚWIECIDLA CHOINKOWE już od 10 gr. i wyżej za sztukę.

MAGISTRAT MIASTA SŁONIMA

POSZUKUJE

starszego maszynisty-mechanika

dokładnie obeznanego z montażem i eksploatacją silników Diesla większej mocy. Posada do objęcia od 1 stycznia 1929 r. Kandydat winni złożyć: 1) Świadectwo obywatelstwa polskiego. 2) Własnoręcznie napisany życiorys. 3) Odpisy świadectw poprzedniej pracy. Warunki pracy do omówienia. (-) J. SZRĄJBER Sekretarz 543-5 (-) WŁ. PLEBAŃSKI Burmistrz

BANK

KREDYTU SPÓŁDZIELCZEGO

OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Baranowice, ul. Ułańska Nr. 3, telefon 115
Złatwia wszelkie czynności w zakresie bankowości wchodzące. 476

KUPON

na prawo korzystania z bezpłatnych porad prawnych „Życia Nowogrodzkiego”. Wyciąć i załączyć do listu.

Spółka „EKONOMJA” w Baranowiczach

Najstarsza firma chrześcijańska. — Rok założenia 1921.

Dział myśliwski
posiada wielki wybór amunicji i przyborów myśliwskich
BRONI
Ceny ściśle według cenników warszawskich.
Na żądanie wysyłamy nasze cenniki bezpłatnie
Sprzedaż na raty i za gotówkę
Ulica Szeptyckiego 49. — Telefon 97 — Ulica Szeptyckiego 36.

DZIAŁ TOWARÓW KOLONIALNYCH
posiada stale na składzie świeże:
Cukry i czekolady
Wedla, Franboll, Lardell i inne.
sardynki
francuskie oraz marynaty i konserwy
herbaty
Liptona, Fuchsa, Kopernika, Szumilina
Kawę ziarnistą Plutona
oraz wielki wybór artykułów spożywczych

ZYCIE LIDZKIE

ADRES:
Suwalska Nr. 40, Tel. 3

GIEŁDA pieniężna i towarowa

DEWIZY: N. Jork 8.90, Zurich 171,75 Londyn 43,261/2—44,25
Paryż 34,86 Berlin 21,260 Praga 26,42 1/4 Holandia 358,30 Stokholm 238,39 Gdansk 173,0 Wiedeń 125,46 Belgja 124,02 1/2, Włochy 46,71 Ruble złote—4,63
Dolary w wyrównanym obrocie—8,88 1/2 Tenden. utrzymans.

Złoty polski na giełdach zagranicznych w dn. 14 b. m. osiągnął za 100 złotych
Gdansk 57,74—57,88 Berlin 46,97 1/2 47,17 1/2 N. Jork 11,25 Zurich 58,20 Londyn 43,25 Praga 377,75 Wiedeń 79,53—79,81

Papiery procentowe
5% premjowa 96 1/2—98—97 1/2
6% dolarowa 85 1/2
10% kolejowa 102,50
5% kosweryjska — 67.
5% kolejowa 60.
8% Bank Gosp. Kraj. 94.
8% Roln. 74.
4 1/2% ziemskie 43 1/2—47 1/2
8% miejskie 69.
5% miejskie 53 1/2—53
4 1/2% miejskie 47,50
4% pol. inwestycyjna 109 1/2—109 1/2—109 7/8 stabilizacyjna 92.

Akcje

Bank Dyskontowy 134,50
Handlowy 120
Polski 173 1/2—175
Zw. Spół. Zarob. 82
Sila i Swiatlo 115 i emisja 111 II em.
Węgiel 95—93 1/2—94 1/2
Nobel 26—26,75
Lilpop 40.
Modrzewol 34,25—35—34,75
Heberbusch 225
Starachowice II em. 37 1/2
Wysoka 230
Ostrowiec 98—98 1/2—98 serja „b i emisja” 110,75 serja „a”
Bank Zachodni 20
Zieleniewski 143.
Poetsk 6,50
Norblin 211
Cegielni 44,50
Parowoz I em. —II em. 27.
Spless 215
Rudziak 44
Chodorow 225
Tendencja Jednolita.

RADJO PROGRAM WARSZAWA fala 1.111.

Sobota 15 grudnia r. b.
11.56—12.10. Sygnal czasu.
15.00—15.20. Kom. meteor. gosp. i nadpr.
15.20—15.45. Odczyt. p. t. „Działalność naukowa s. p. Prof. 6-ty Józefa Jolko”
15.45—16.00. Kom. samorz.
16.00—16.55. Muzyka płyt gramof.
17.10—17.36. Odczyt. z cyklu org. przez M. W. R. I. O. P. dla naucz. polon. p. t. „System dalański w nauczaniu literatury”
17.35—18.00. Odczyt. p. t. „Przechadzki artystyczne po Warszawie”
18.00—19.00. Program dla dzieci.
19.00—19.20. Rozmaitości.
19.30—19.55. „Radjokronika”
19.56—20.00. Sygnal czasu.
20.00—20.05. Kom. poln.
20.05—20.30. Odczyt. p. t. „Międzynarodowy język—Esperanto i jego twórca dr. Zamenhoff”
20.30. Muzyka lekko.
22.05—22.05. Kom. lotn. i meteor
22.05—22.20. Kom. P. A. T.
22.20—22.30. Kom. polic. sport i nadpr.
22.30—22.30. transm. muzyki tan.

Zgubiono książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. w Grodnie na imię Antoniego Gryglewicza — 1896 roku z gminy Żyrmynow, wies Białona. Unieważnia się.

Potrzebny od zaraz chłopek na psyki. Zgłaszać się do Administracji „Zycia Nowogrodzkiego” w Wilnie.

Roraty Cechu Rzemieślniczego Wędlinańskiego w Lidzie odbędzie się dnia 16 grudnia 1928 r. o godz. 6 min. 30 rano w Kościele Ks. Pijarów.

Działalność Komitetu Obchodu 10-ciolecia Niepodległości Państwa Polskiego

Dnia 13 grudnia w sali Starostwa odbyło się posiedzenie Prezydium Komitetu Obchodu 10-ciolecia Niepodległości Państwa Polskiego. Sprawozdanie ze stanu zbiórki wykazało, że wpłynęło do Kasy Komitetu ze zbiorczych ulicznych, ze zbiorczych na listę ofiar pieniężnych, ze sprzedaży żetonów i nalepek przeszło 1500 zł. Oplacono pewne koszty i 1500 zł. już przelano do Nowogrodka pod adresem p. A. Salmonowicza. Dalsza akcja zbiorcza w tempie natężonym trwa.

W związku z tą akcją postanowiono w dalszym ciągu sprzedawać żetony osobom, które dotąd nie kupiły. Zastanawiano się nad środkami moralnego zobowiązania obywatelskiego, które obudziły w obywatelach poczucie ofiarności na Sanatorium, wystawionego w Nowojelni, gdzie chorzy obywatele z całego województwa nowogrodzkiego, uzyskawszy zdrowie lub ukojenie w chorobie, sławili powiecznie czasy humanitarnej i altruizm współczesnego pokolenia, które stanęło na tak wysokim poziomie kulturalnym, że goonie potrafiło uczcić 10-ciolecie niepodległości swego państwa.

Komitet Odznaczenia Medalem „Polska Swemu Obroncy”

W Lidzie powstał Powiatowy Komitet Obywatelski Odznaczenia Medalem „Polska Swemu Obroncy”. Na czele Komitetu stoi p. starosta Bogatkowski. Komitet w myśl okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 15 listopada ma za zadanie ułatwić formalności, związane z przyznaniem medala „Polska Swemu Obroncy”.

W tym celu: 1) rozplakatuje się o bawianach o sposobie nadawania medala; 2) wystosuje się odezwę do ludności; 3) zgłoszenia o nadanie medala nadsyła się do dnia 15 stycznia 1929 r. do Sekretariatu Koła Związku Oficerów Rezerwy.

Godziny pracy w handlu

Od dłuższego czasu były starania ze strony osób zainteresowanych, by sklepy spożywcze były otwierane w godzinach wczesnych, przedbiurowych, gdyż otwieranie sklepów spożywczych o godzinie 9-jej dla ogółu było niewygodne, gdyż do pracy biurowej i niebiurowej pracownicy umysłowi i fizyczni (robotnicy) szli często bez śniadania. Miejscowe Starostwo po uprzednim uzgodnieniu z okręgowym inspektorem pracy w Wilnie wydało rozporządzenie o godzinach pracy w handlu.

Zmiana wójta w Zabłociu

W gminie Zabłocie odbyły się wybory nowego wójta. Wójtem został ogólnie znany i ceniony p. Burnos, rolnik, prezes spółdzielni spożywczej w Zabłociu.

ogrzeb wójta w Dziembrowie

W Dziembrowie zmarł powszechnie szanowany wójt gminy Dziembrowskiej, p. Gradowski, którego uczczono uroczystym pogrzebem. Liczny orszak, jaki towarzyszył zwłokom zmarłego s. p. Gradowskiemu na cmentarz świąteczny o zasługach jego w pracy obywatelskiej.

Przedewszystkiem postanowiono zwrócić się do ofiarności naszego ziemiaństwa, słynącego tu z głębokiego patriotyzmu i wielkiego poczucia obywatelskiego; następnie i do tutejszych przemysłowców, jak p. Stolle i t. d., którzy nie zechcą być gorszymi obywatelami od innych.

Pan pułkownik Kubin zgłosił swe usługi, ofiarowując się jeździć po dworach ziemskich i firmach przemysłowych dla zbiorczych ofiar. Jeździć będą i panie. Proszone są o to panie: p. Szukiewiczowa, p. Laskowiczowa, Kozicka i inni ze „Związku Pracy Społecznej Kobiet”.

O przeprowadzenie zbiórki wśród obywateli w mieście jest proszony p. inż. Trynkiewicz.

Nalepki-mareczki rozdane będą po urzędach, instytucjach, gminach, kinach i „przedstawicielach”.

Nadto postanowiono urządzić pewne imprezy dochodowe, a więc bale ziemiaństwa, zabawy ludowe. Dla planowego rozkładu tych imprez zabawowych wybrano komisarzy nadzwyczajnych: p. Niessnera i Kozickiego. Do zarządzenia ofiar w naturze wybrano komisarzem p. kapit. Zadorskiego.

Czasowe zastępstwo wójta w Różance

Wójt gminy różańskiej Szańczuk otrzymał urlop. Czasowe kierownictwo gminą powierzono zastępcy wójta.

Asenizacja miasta

Bolączką miasta jest asenizacja. Istnieje tabor prywatny z 3 beczkami hermetycznymi, który przeważnie obsługuje urzędy wojskowe. Poza tem są jeszcze 2 osoby, które posiadają po 1 beczce prymitywne urzędzone. Magistrat miał zamiar uruchomić tabor asenizacyjny i Rada Miejska uchwaliła na zapoczątkowanie takowego (w budż. na 27/28 r.) odpowiednią kwotę, lecz niestety, dotychczas w tym względzie nic nie zrobiono. Sprawa zbyt poważna (przy braku kanalizacji), aby Magistrat traktował ją tak pobieżnie. Trudno, widocznie, rozstać się z prymitywnymi sposobami!

Sprawa stadjonu sportowego utyka

Urządzenie stadjonu znowu napotyka na pewne trudności. Opracowany projekt Magistratu nie uzyskał akceptacji Urzęd. Wych. Fiz. uznął udzielony przez Radę Miejską plac w centrum miasta o pow. 1,6 ha za szczyplny. Innych odpowiednich placów miasto nie posiada.

Wiceburmistrz M. Pupko podał projekt kupna placu około 4 ha za Roslakami przy lesie srospym państwowym i przy stadjonie w lesie urzędzić park. Miejscoścowa bowiem bardzo wojskowa, sucha, powietrze jest zdrowe i położona przy dobrej komunikacji, blisko od centrum miasta. Plac ten nie wymaga wielkich nakładów na oporządowanie terenu.

Komisja gospodarstwa zasadniczo akceptowała ten projekt.

Zgubiono książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Lida na imię Franciszka Gutryna roczn. 1900, zam. w Nowym Świerżniu, pow. Stołpeckiego ulnieżanin. 537-3

Kursa oświatowe w Wasiliszkach

Od miesiąca przeszło z inicjatywą p. Józefa Pasewicza z maj. Górnofela zostały zorganizowane Kursy rolniczo-oświatowe w Wasiliszkach. Pan Pasewicz swoją popularnością oraz umiętną pracą zgrupował w kolo siebie wszystkich młodzieńców Wasiliszek i okolicznych wsi, co prawda nie braknie i starszycy wiekiem słuchaczy, a wszyscy chętnie dają na wykłady, które odbywają się stale w soboty, niedziele i wtorki co tydzień a liczba słuchaczy nieraz przekracza 120 osób.

Na program dotychczas weszło: gleboznawstwo, pochodzenie gleby, własności gleby, struktura i życie gleby. Nawozy zielone i ich znaczenie. Uprawa kartofli i znaczenie gospodarcze, spóżyteczność i znaczenie jego dla rolnictwa, wykłady powyższe były wygłoszone przez p. Pasewicza.

Przychylnie odniósł się do tej pracy, udzielił na wyk. y sali szkolnej jak dając wykłady z anatomii fizjologii roślin i anatomii człowieka p. Pisarek instruktor rolny L. O. T.R. wygłosił odczyt gospodarstwa w Czechosłowacji. Lidzkie Kolo Gospodyń Wiejskich skierowało swą instruktorkę p. Miłusińską, która przez cztery wieczory miała wykłady z warzywnictwa, a w ostatnim dniu zorganizowała z posród słuchaczy Kolo Gospodyń Wiejskich w Wasiliszkach z prezeską znaną ze swej pracy społecznej p. Wojewódzką. Z posród słuchaczy p. Szpyrko nauczył miejscowy swoją energiczną pracą zorganizował chór o 3-ch głosach.

„Chłopcyce” na dnie mórz

Ichtjologia, czyli nauka o rybach zajmuje się ostatnich czasach ze szczególną uwagą gatunkiem ryb, t. zw. „wędkarzy”, które posiadają na głowie długi wyrostek — „wędkę”, nieraz czterekrotnie przewyższającą wzrost samego rybaka. Na końcu „wędkę” mieści się narząd świetlny, który rozprasza ciemności otchłani morskiej i służy do zwabiania ofiar tych rybaków podwodnych. Już nasz stary zoolog, Feliks Paweł Jarocki nazywał te ryby dziawczymi i nadał im wymowne nazwy: żaboryb, dziwotwór, czartnica. Czereda tych potworków morskich, odznaczających się dziwaczniemi kształtami, otrzymała w zoologii nazwę Pediculati, a określono ich cechy następująco: płetyw brzusze mają umieszczone pod pierśmiemi, płetyw pierśowe są osadzone na długich ramionowatych przedłużeniach, pokrywki skrzelowe są zrosnięte z tułowiem i wskutek tego, zamiast szerokiej szpary oddechowej, istnieją wązkie tylko kanały, skóra jest naga, albo okryta bardzo drobną łuską.

Z podworków tych Czartnic, żyjąca na płytkich wybrzeżach Indyj Zachodnich posiada nawet „wędkę”, składają, którą może chować do zagłębienia na końcu pyska.

Powyższe osobliwości były poniekąd oddawna już znane przyrodnikom doby obecnej, którzy nie znajdowali w tem nic nadzwyczajnego.

Ale oto literatura zagraniczna poruszona jest niedłuda sensacją. U ryb—wędkarzy wykryto ekscytryczność, której wcale nie można było przewidywać u tak wysoko organizowanych kręgowców.

Duńska ekspedycja na statku „Dyna”, w latach 1920—22 zebrała w oceanie, na głębokości 500—1500 mtr. obficie materiały, dotyczące ryb—wędkarzy, a angielskich ichtjolog Tate Regan opracował je i w londyńskim czasopiśmie „Proc. Royal Society”, w 1925 r. podał wprost uderzającą wiadomość. Regan wykazał, że u głębinowych ryb z grupy Ceratioidea wędkarstwo uprawiają jedynie samice, podczas gdy samce wędkę wcale nie posiadają, są skarlłowaciami i żyją, jako pasożyty na ciele samicy.

Wymiary samicy Cartias holböllii kroyer sięgają 1 mtr., podczas gdy samce są dziesięciokrotnie mniejsze (8—10,5 cm.). Samców w stanie wolnym wcale nie napotkano. Zawsze były przytwierdzone czy to do brzucha, czy do głowy lub pokryw skrzelowych samicy. Sposób przytwierdzenia jest tego rodzaju, że język samca ściśle przysrasta do skóry samicy i całkiem zanika granica pomiędzy dwoma organizmami. W miejscu zrostu wystąpiła się komunikacja pomiędzy naczyznami krwionośnymi samicy i samicy.

Samce nie mogą samodzielnie pobierać pokarmu, ponieważ język, przyklejony do skóry samicy, nie posiada charakter szczątkowy. Żywią się one wyłącznie sokami samicy.

Podobnie samce Photocorynus i Ceratias niezdolne są do samodzielnego oddychania.

Na świat przychodzi już porażone węzłem małżeńskim parę. Za cenę utraty samodzielności, samce wyzbyły się wszelkich trosk życiowych, przezucając ciężar wyżywienia na barki samicy.

Pozostaje do rozstrzygnięcia, kto kogo złapał w tym wypadku na wędkę: pleć piękna samca, czy odwrotnie?

Już 50 lat jak znawcy piją
WINA I MIODY
tylko Fabryki MIODOWIN w Wilnie
Odpowiada smakiem, mocą i pożywnością; proszę żądać w sklepach wódek i restauracjach

DZIŚ PREMIERA Miejskie Kino Kulturalno-Oświatowe wyświetla
„NOC PRZYGÓD MILJARDERKI” (KSIĘŻNICZKI DOLARÓW)
Tysiąc przygód amerykańskiej miliarderk. Nadprogram JADZIA MUSI BYĆ MOJĄ ŻONĄ
Początek seansów w 8 aktach. Melodramat w 8 aktach. Komedja w 2 aktach
Ceny biletów: I-sze miejsce 1 zł. Uczniowskie 60 gr. | II-gie 50 gr. | III-gie 30 gr. | Następny program: „Jako Podpory Tronu”
„PAT I PATECHON”